

ST-004

การส่งเสริมศักยภาพคนพิการผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี
หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล จังหวัดสมุทรปราการ
Empowering Persons with Disabilities Through Technology Transfer:
The Digital Herbal Entrepreneurship Program at Samut Prakan Province

มนิรัตน์ การนันท์^{1,*}, จินตนา แสงด², เพ็ชรรัตน์ รุ่งวชิรา³, สกาวกาญจน์ ปิยะวิทย์วนิช⁴,
สุทธิรักษ์ สุขเกษม⁵, กุลธิดา มะลิซ้อน⁶, สัญญา บริสุทธิ์⁷, ภาวิณี ทองแถม⁸,
ประวิทย์ พุ่มพา⁹, ทศนีย์ สอนนิมพล¹⁰, ณัฐกรณ์ กานคาน¹¹, ขวัญชีวา ไตรพิริยะ¹², และ อรวี ยาสาธร¹³
Maneerat Pharanan^{1,*}, Jintana Saengdee², Phetcharat Rungwachira³, Sakaokan Piyawitwanich⁴,
Suttirak Sukkasem⁵, Kulthida Malison⁶, Sanya Borisut⁷, Phawinee Thongyaem⁸, Prawit Phumpha⁹, Tatsanee
Suanchimpli¹⁰, Natthakorn Karnkhan¹¹, Khwancheewa Traipiriy¹², and Orawee Yasathorn¹³
^{1,3-13} คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พื้นที่จักรพงษ์วนาร
² วิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ไฮเทคเพื่อพัฒนาสัมมาชีพ ตำบลหนองโสน อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี
^{1,3-13} Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of
Technology1 Tawan-ok, Chakrabongse Bhuvanart Campus
² KokNongNa Suan Phai Hi-Tech Community Enterprise for Livelihood Development,
Nong Sono Subdistrict, Lao Khwan District, Kanchanaburi Province
*Corresponding author's e-mail: m.paranan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล
สำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ จังหวัดสมุทรปราการ (2) เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
และ (3) เพื่อถอดบทเรียนการส่งเสริมศักยภาพคนพิการผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักสูตรผู้ประกอบการ
ด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้พิการในศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 50 คน คัดเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2
ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการอบรมพัฒนาทักษะอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุค
ดิจิทัล พัฒนาหลักสูตรโดยวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ไฮเทคเพื่อพัฒนาสัมมาชีพร่วมกับคณาจารย์จาก
สาขาวิชาระบบสารสนเทศ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและ
ประชาสัมพันธ์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินโครงการถ่ายทอดความรู้และ
แบบฟอร์มบันทึกผลลัพธ์การต่อยอดความรู้สู่การประกอบอาชีพของผู้พิการ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน
ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับผู้พิการ ประกอบด้วย การเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล เทคนิคการตลาดและขายออนไลน์ เทคนิคการสร้างคอนเทนต์โปรโมทสินค้าด้วย AI เทคนิคการสร้างสื่อโฆษณาแบบ AR บนหลากหลายผลิตภัณฑ์ เทคนิคการเพาะปลูกพืชสมุนไพรด้วยระบบ IOT น้ำหยด และการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4 ชนิด ได้แก่ 1) สเปรย์น้ำมันนวด 2) สเปรย์กระตุกไล่ดำแก้ปวด 3) สเปรย์เย็นดับร้อน และ 4) โอโรมาฟิมเสนหอมลดความเครียดแก้วิงเวียน 2) ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรอาชีพ พบว่า อาชีพที่บรรลุนิติบุคคลมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการตลาดและขายออนไลน์ ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้พิการได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สเปรย์เย็นดับร้อน และ สเปรย์กระตุกไล่ดำแก้ปวด 3) ผลการวิจัยในมิติของการถอดบทเรียนการส่งเสริมศักยภาพคนพิการ หลังได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี พบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.78) ผู้พิการที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตสร้างอาชีพและรายได้ได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 คน คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าร่วมหลักสูตรทั้งหมด

คำสำคัญ: ส่งเสริมศักยภาพคนพิการ, การถ่ายทอดเทคโนโลยี, หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพร, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

This article aimed to (1) develop a digital-age herbal entrepreneurship program for vocational skills training for persons with disabilities in Samut Prakan Province, (2) evaluate the effectiveness of the developed program, and (3) to extract lessons learned from promoting the potential of persons with disabilities through the technology transfer of the digital-age herbal entrepreneurship program. The sample group comprised 50 persons with disabilities at the Phra Pradaeng Vocational Development Center for Persons with Disabilities, Samut Prakan Province, selected using purposive sampling. The research instruments were categorized into two types: 1) Vocational skills training tools, including the digital-age herbal entrepreneurship program developed collaboratively by the Kok Nong Na Suan Phai Hi-Tech Community Enterprise for Livelihood Development and faculty members from the Department of Information Systems, Department of Marketing, and Department of Management. 2) Data collection tools, including a knowledge transfer project evaluation form and a form for recording the outcomes of knowledge application towards the entrepreneurship of persons with disabilities. Data analysis involved basic statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings revealed that the digital-age

herbal entrepreneurship program for vocational skills training for persons with disabilities consisted of: digital-age entrepreneurship, online marketing and sales techniques, content creation techniques for products using AI technology, techniques for creating AR-based advertising media on product labels, techniques for cultivating medicinal herbs with an IoT drip irrigation system and the processing of four types of herbal products: 1) massage oil spray, 2) Kaempferia parviflora (black ginger) pain relief spray, 3) cooling spray for heat relief, and 4) aroma balm spray with Borneol for stress reduction and dizziness relief. The results of the vocational program effectiveness study showed that the most achieved occupational objective was online marketing and sales skills. The products that could continuously generate income for persons with disabilities were cooling spray for heat relief and Kaempferia parviflora (black ginger) pain relief spray. The research findings in terms of lessons learned from promoting the potential of persons with disabilities after receiving technology transfer indicated that the average satisfaction level of the program participants was at the highest level (4.7). Five persons with disabilities who received knowledge transfer were able to improve their quality of life and continuously create occupations and income, representing 10 percent of all program participants.

Keywords: Empowering Persons with Disabilities, Technology Transfer, Herbal Entrepreneurship Program, Digital Age

บทนำ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาวิทยาการสารสนเทศทางธุรกิจ (มณีรัตน์ ภารนันท์ และคณะ, 2567) มีพันธกิจด้านการเรียนการสอน การวิจัยการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งในระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมาได้มีผลงานที่เป็นการบูรณาการพันธกิจทั้งหมดจนสามารถผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศไปสนับสนุนการดำเนินงานในองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมากมาย ได้รับการยอมรับหลักสูตรสามารถพัฒนาบัณฑิตที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนจากกิจกรรมความร่วมมือของศิษย์เก่าศิษย์ปัจจุบันและคณาจารย์ ที่นอกจากการเรียนการสอนอย่างเข้มข้นในชั้นเรียนแล้ว ยังมีการออกบริการวิชาการแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง มีความร่วมมือกับวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ไฮเทคเพื่อพัฒนาสัมมาชีพ พัฒนาศูนย์เรียนรู้สมุนไพร 999 ชนิดด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น AI, IOT, Big Data Analytics, (มณีรัตน์ ภารนันท์ และ จินตนา แสงดี, 2566) และเทคโนโลยี AR (ขวัญชีวา ไตรพิริยะ มณีรัตน์ ภารนันท์ จินตนา แสงดี กมลวรรณ เฉลิมบุญ และ

อังคณา สิริตนาอนุกุลศิริ, 2566) ซึ่งได้เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบของจังหวัดกาญจนบุรี รางวัลรองชนะเลิศ โครงการโครงการ ๑ จังหวัด ๑ ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ ภายในศูนย์เรียนรู้ สมุนไพร 999 ชนิด มีหลักสูตรพัฒนาทักษะอาชีพมากถึง 120 หลักสูตร มีการจัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ให้ประชาชนทั่วประเทศ ไปแล้วกว่า 3,000 คน มีเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่าและคณาจารย์จากหลายสาขาวิชา ประกอบด้วย ระบบสารสนเทศ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาเทคโนโลยีโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนอีกหลายหน่วยงาน ซึ่งศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นหน่วยงานที่มีศิษย์เก่าเป็นเครือข่ายความร่วมมือ จึงเกิดแนวคิดในพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้พิการ ที่จะสามารถสร้างทักษะอาชีพที่จำเป็นในยุคปัจจุบันสำหรับผู้พิการได้ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมของการได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมเพิ่มพูนความรู้ตามสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครอง ราชกิจจานุเบกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จึงดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น จัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ นำนักศึกษาช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่สู่ผู้พิการเพื่อเป็นการสร้างโอกาสสร้างทักษะอาชีพให้กับกลุ่มผู้พิการให้มีทางเลือกในการสร้างรายได้เพื่อการดำรงชีวิตที่มั่นคง ผู้พิการที่อยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ สังกัดกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมอย่างเท่าเทียมทั่วถึง และเป็นธรรม ซึ่งในแผนปฏิบัติการรายปี พ.ศ. 2567 ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 2 ส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และได้รับการคุ้มครองทางสังคมอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และเป็นธรรม (Empowerment) ตั้งเป้าหมายจำนวนคนพิการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมอาชีพ ทั่วประเทศ จำนวน 9,000 คน (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2567) ซึ่งศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้พิการจำนวน 50 คน ที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล เป็นการนำร่องและจะขยายผลไปยังจังหวัดอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

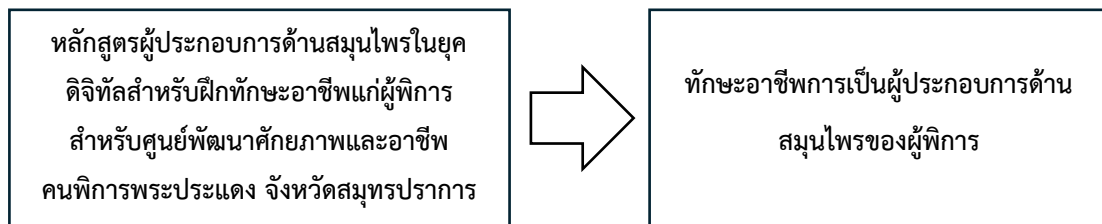
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับผู้พิการจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับผู้พิการ จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อถอดบทเรียนการส่งเสริมศักยภาพคนพิการที่ผ่านการอบรมหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ สำหรับศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะอาชีพการเป็นผู้ประกอบการด้านสมุนไพรของผู้พิการ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การส่งเสริมศักยภาพคนพิการผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยและพัฒนา ใช้กระบวนการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิผลหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นออกแบบพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ได้แก่ เกษัชแพทย์แผนไทยจากวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ไฮเทคเพื่อพัฒนาสัมมาชีพ จำนวน 1 คน คณาจารย์จากสาขาวิชาระบบสารสนเทศ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาเทคโนโลยีโฆษณาและประชาสัมพันธ์ รวม 11 คน ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผ่านระบบออนไลน์ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปเชิงพรรณนา สร้างแผนการสอนจากผลการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 พัฒนาและประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกทักษะอาชีพ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนดังนี้ นำข้อมูลร่างหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอาชีพ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสมุนไพร ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ประกอบการ จากนั้นจัดทำเอกสารหลักสูตรนำไปทดลองใช้ โดยนัดหมายจัดเตรียมการถ่ายทอดเทคโนโลยีอบรมความรู้ให้แก่ผู้พิการ ซึ่งมี ประชากรและตัวอย่าง วิธีการสุ่ม

ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้ง กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้พิการในจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้พิการในศูนย์พัฒนาศักยภาพ และอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 50 คน คัดเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบบประเมินโครงการถ่ายทอดความรู้ ประกอบด้วย แบบ ประเมินจำนวนผู้ร่วมโครงการ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี แบบ ประเมิน ทักษะอาชีพหลังอบรมและแบบสัมภาษณ์ผู้รับการถ่ายทอด

วิธีรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 เป็นการถอดบทเรียนการส่งเสริมศักยภาพคนพิการที่ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักสูตร ผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล ด้วยแบบฟอร์มบันทึกผลลัพธ์การต่อยอดความรู้สู่การประกอบ อาชีพของผู้พิการ

สรุปผลการวิจัย

1) หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ ประกอบด้วย หัวข้อ การเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล เทคนิคการตลาดและขายออนไลน์ เทคนิคการสร้างคอนเทนต์ โปรโมทสินค้าด้วย AI เทคนิคการสร้างสื่อโฆษณาแบบ AR บนฉลากผลิตภัณฑ์ เทคนิคการเพาะปลูกพืช สมุนไพรด้วยระบบ IOT น้ำหยด และ การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4 ชนิด ได้แก่ 1) สเปรย์น้ำมันนวด 2) สเปรย์กระตุกไล่ดำแก้ปวด 3) สเปรย์เย็นดับร้อน และ 4) อโรมาพิมเสนหอมลดความเครียดแก้วิงเวียน

ภาพที่ 2 ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ

ตารางที่ 1 ผู้ถ่ายทอดความรู้และหัวข้อในหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล

หัวข้ออบรม	จำนวน ชม.	หน่วยงานที่ถ่ายทอดความรู้
1. การเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล	1 ชม.	สาขาวิชาการจัดการ
2. เทคนิคการตลาดและขายออนไลน์	1.5 ชม.	สาขาวิชาการตลาด
3. เทคนิคการสร้างคอนเทนต์โปรโมทสินค้าด้วย AI	1 ชม.	สาขาวิชาระบบสารสนเทศ
4. เทคนิคการสร้างสื่อโฆษณาแบบ AR บนฉลากผลิตภัณฑ์	1 ชม.	สาขาวิชาระบบสารสนเทศ
5. เทคนิคการเพาะปลูกพืชสมุนไพรด้วยระบบ IOT น้ำหยด	0.5 ชม.	สาขาวิชาระบบสารสนเทศ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หัวข้ออบรม	จำนวน ชม.	หน่วยงานที่ถ่ายทอดความรู้
6. การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4 ผลิตภัณฑ์	2 ชม.	วิสาหกิจชุมชนโคกหนองนา
1) สเปรย์น้ำมันนวด		สวนไผ่ไฮเทค
2) สเปรย์กระตุกไถ่ดำแก้ปวด		เพื่อพัฒนาสัมมาชีพ
3) สเปรย์เย็นดับร้อน		ร่วมกับ
4) อโรมาฟิมเสนหอมลดความเครียดแก้เวียน		สาขาวิชาการระบบสารสนเทศ

หัวข้อที่ 1-5 เป็นการบูรณาการใช้องค์ความรู้จากรายวิชาของเล่มหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เขตพื้นที่จักรพงษ์ภูวนารถ ประกอบด้วย 3 แขนงวิชา ได้แก่ หัวข้อการเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล จากแขนงวิชาการจัดการ หัวข้อเทคนิคการตลาดและขายออนไลน์ จากแขนงวิชาการตลาด หัวข้อเทคนิคการสร้างคอนเทนต์โปรโมทสินค้าด้วย AI หัวข้อเทคนิคการสร้างสื่อโฆษณาแบบ AR บนฉลากผลิตภัณฑ์ และหัวข้อเทคนิคการเพาะปลูกพืชสมุนไพรด้วยระบบ IOT น้ำหยด จากแขนงวิชาการสารสนเทศทางธุรกิจ หัวข้อการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4 ผลิตภัณฑ์ จากวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ไฮเทคเพื่อพัฒนาสัมมาชีพร่วมกับสาขาวิชาการระบบสารสนเทศ

ภาพที่ 3 ภาพหมู่ผู้บริหารศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดงและคณาจารย์

2) ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรอาชีพ เมื่อทำการถ่ายทอดความรู้ตามหัวข้อต่าง ๆ ของหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัลสำหรับฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ ผลการศึกษา ประสิทธิภาพของหลักสูตรอาชีพ และประเมินความพึงพอใจของผู้พิการที่เข้าร่วมหลักสูตร พบว่า อาชีพที่บรรลุนิติบุคคลมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการตลาดและขายออนไลน์ (4.84) ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้พิการได้อย่าง

ต่อเนื่อง ได้แก่ สเปรย์เย็นดับร้อน (4.82) และ สเปรย์กระตุกไล่ดำแก้ปวด (4.78) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม
หลักสูตรมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.78)

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมหลักสูตร

หัวข้อประเมินความพึงพอใจต่อหัวข้ออบรม	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล	4.70	0.46
เทคนิคการตลาดและขายออนไลน์	4.84	0.37
เทคนิคการสร้างคอนเทนต์ให้กับสินค้าด้วย AR, AI	4.76	0.43
การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4 ผลิตภัณฑ์	4.80	0.40
1) สเปรย์น้ำมันนวด	4.72	0.45
2) สเปรย์กระตุกไล่ดำแก้ปวด	4.78	0.42
3) สเปรย์เย็นดับร้อน	4.82	0.39
4) อโรมาฟิมเสนหอมลดความเครียดแก้วิงเวียน	4.74	0.53
ความพึงพอใจที่มีต่อวิทยากรและทีมงานนักศึกษา	4.82	0.39
ความพึงพอใจภาพรวมต่อหลักสูตรฯ	4.78	0.46
ค่าเฉลี่ยทุกข้อ	4.78	0.43

3) ผลการวิจัยในมิติของการถอดบทเรียนการส่งเสริมศักยภาพคนพิการหลังได้รับการถ่ายทอด
เทคโนโลยี

การถอดบทเรียนการส่งเสริมศักยภาพคนพิการที่ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักสูตรผู้ประกอบการ
ด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล ด้วยแบบฟอร์มบันทึกผลลัพธ์การต่อยอดความรู้สู่การประกอบอาชีพของผู้พิการ
โดยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างดำเนินการถอดบทเรียนและสะท้อนผลที่เกิดขึ้นหลังการฝึกอบรม ผู้พิการที่ได้รับการ
ถ่ายทอดความรู้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตสร้างอาชีพและรายได้ได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 คน คิดเป็น 10
เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าร่วมหลักสูตรทั้งหมด

ภาพที่ 3 ภาพพิการที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตสร้างอาชีพรายได้ได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 คน

อภิปรายผลการวิจัย

การส่งเสริมศักยภาพคนพิการผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักสูตรผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในยุคดิจิทัล จำนวน 50 คน ณ ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้พิการได้ลงมือปฏิบัติจริงในการแปรรูปสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ภายนอกได้แก่ สเปรย์กระดูกไก่ดำ แก้วปวด สเปรย์น้ำมันนวด สเปรย์เย็นดับร้อน และอโรมาพิมเสนหอมกลิ่นมะลิลดความเครียด (มณีรัตน์ ภาณันท์ จินตนา แสงดี วิชัย ปัทมวิภาค และ ขวัญชีวา ไตรพิริยะ, 2567) หลักสูตรที่เน้นการนำสมุนไพรใกล้ตัวมาสร้างมูลค่าเพิ่มสอดคล้องกับโครงการสร้างเสริมสมรรถนะด้านการเรียนรู้เพื่อสุขภาวะที่ยั่งยืนของคนพิการ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) วิทยาลัยราชสุดา ร่วมกับสถาบันอุทยานธรรมชาติวิทยาสิริรุกขชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล (2565) ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาอาชีพและการบ่มเพาะธุรกิจสำหรับคนพิการ โดยเป้าหมายของการฝึกอบรมคือให้คนพิการเหล่านี้มีทางเลือกทางอาชีพที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว เพื่อสร้างสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนพิการ ฝึกอบรมอาชีพการทำพิมเสนน้ำ, ทำยาสมุนไพร, ทำลูกประคบสมุนไพร และทำสมุนไพรอบตัว นอกจากเป็นการสร้างทักษะอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้พิการแล้ว ยังสามารถลดรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำกายภาพบำบัด เพราะหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีการพัฒนาทักษะอาชีพในการแปรรูปสมุนไพรที่มีสรรพคุณในการลดอาการปวดเมื่อย เช่น น้ำมันนวดสมุนไพร และสเปรย์กระดูกไก่ดำแก้ปวด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้พิการก่อนการพัฒนาหลักสูตรเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน (สุภาวดี วิสุวรรณ ,ผศ.ดร.วารดี ชาญวิรัตน์,ดร.สิริลักษณ์ โปร่งสันเทียะ, 2563) และงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการ

กรณีศึกษาผู้พิการทางการเคลื่อนไหวในจังหวัดร้อยเอ็ดได้เผยแพร่ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ได้แก่ ความเชี่ยวชาญเดิมในอาชีพ อาชีพเดิมของพ่อแม่ ความถนัดส่วนตัว ความรู้ที่ได้รับในช่วงที่ศึกษาในโรงเรียน ความสนใจส่วนตัว การพึ่งตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพ การได้รับกำลังใจ การตระหนักในศักดิ์ศรี การให้ทุนสนับสนุน สุขภาพทางร่างกาย สุขภาพจิต ความต้องการของบุคคลในครอบครัว เพื่อนใกล้ชิด การฝึกอบรมพัฒนา และการเห็นช่องทาง การขาย (ปัทสรา มาแสง, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสร้างทักษะอาชีพ ตั้งแต่กระบวนการแปรรูป ตลอดจนถึงกระบวนการส่งเสริมการตลาดและการขายออนไลน์ เพื่อให้ผู้พิการได้เห็นช่องทางในการนำสินค้าที่ได้ลงมือปฏิบัติไปทดลองจำหน่าย สร้างรายได้ให้กับตนเอง ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากภาคีเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ไฮเทคเพื่อพัฒนาสัมมาชีพและงบบริจาคจากคณาจารย์ที่ร่วมโครงการ ทำให้มีเงินทุนตั้งต้นในการจัดซื้อวัตถุดิบและบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้พิการได้มีสินค้าเป็นของตนเองหลังจากผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำไย สีหา มาตย์ ขนิษฐา อคทะสีคะ และ สุพรรณ สันทราย, (2564) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพด้านสมุนไพรสำหรับนักศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา ที่ใช้หลักการร่วมมือกับภาคเครือข่าย ได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน ร่วมกันฝึกอาชีพทำให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของสมุนไพรใกล้ตัว ผู้เรียนมีประสบการณ์ความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นนักกิจกรรมเสริมและนักจิตอาสา นักการตลาด และเป็นผู้ที่มีความตระหนักส่วนรวมจากการได้พัฒนาอาชีพ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ รัชนิกร จิตรกระจ่าง และณิชาธิ์ สามัญ, (2567) ได้เผยแพร่การส่งเสริมอาชีพสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้เรียนพิการ หากผู้เรียนพิการตามความสามารถและทักษะต่าง ๆ ตามความแตกต่างเฉพาะบุคคลอย่างเต็มตามศักยภาพและเหมาะสม ไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต ใช้การเล่นให้เกิดการเรียนรู้โดยผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นในการใช้จินตนาการและเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่ตนเองสนใจจะศึกษาอย่างอิสระ เมื่อเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีมากกว่าการชี้นำจากบุคคลอื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงสังคมหลังการพัฒนาทักษะอาชีพแก่ผู้พิการ ผลกระทบเชิงบวกในการสร้างเศรษฐกิจชุมชน และวิเคราะห์การเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่อุปทานของสมุนไพรในจังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2567).

รายงานผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพองค์กรด้านคนพิการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตคนพิการแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2567). กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

<https://www.dep.go.th/images/uploads/files/1.dep-plane2567.pdf>

ขวัญชีวา ไตรพิริยะ มณีรัตน์ ภารนนท์ จินตนา แสงดี กมลวรรณ เณลิบุญ และ อังคณา สิริตนากุลศิริ. (2566). การยกระดับการท่องเที่ยวเชิงอายุวัฒนะตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้วย นวัตกรรมสื่อสารและเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR). วารสารนิเทศศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยศรี ปทุม วิทยาเขตขอนแก่น, 1(1), 18-32.

ปัทม มาแสง. (2556). รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการ กรณีศึกษาผู้ พิการทางการเคลื่อนไหวในจังหวัดร้อยเอ็ด [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2556/107810/title.pdf>

มณีรัตน์ ภารนนท์ และ จินตนาแสงดี. (2566, 9 สิงหาคม). ต้นแบบการทำเกษตรมูลค่าสูงแบบผสมผสานใน พื้นที่น้ำน้อย โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในทุกสรรพสิ่งร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ กรณีศึกษา ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรไทย [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ พ.ศ. 2566: เรื่อง การประเมินผลกระทบด้าน สุขภาพเพื่อสุขภาวะแห่งอนาคตอย่างยั่งยืน โอกาส และความท้าทาย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ประเทศไทย.

มณีรัตน์ ภารนนท์ และคณะ. (2567, 19 กรกฎาคม). การวิเคราะห์เหมืองข้อมูลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิตแขนงวิชาวิทยาการสนเทศทางธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 7: เรื่อง ดิจิทัลมีเดียกับการศึกษาตลอดชีวิต, สมาคมเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา, ประเทศไทย.

มณีรัตน์ ภารนนท์ จินตนา แสงดี วิชัย ปัทมวิภาค และ ขวัญชีวา ไตรพิริยะ. (2567, 24 พฤษภาคม). การ พัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรกลิ่นมะลิของวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาสวนไผ่ ไฮเทคเพื่อลดความเครียดและเพิ่มคุณภาพการนอนหลับ [เอกสารนำเสนอ]. รายงานการประชุม วิชาการระดับประเทศ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2567: เรื่อง นวัตกรรมสุขภาพสมองจิตใจเพื่อวิถีชีวิตแห่ง อนาคตที่ยั่งยืน, สมาคมฟื้นฟูสมองจิตใจครบวงจร ร่วมกับศูนย์นวัตกรรมและการเรียนรู้สมองจิตใจ ครบวงจร โรงพยาบาลศรีธัญญา มูลนิธิ ดร.วรรณวิไล และกองการพยาบาล, สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข, ประเทศไทย.

- รัชนิกร จิตรกระจ่าง และ อณิชาลี สามัญ. (2567). การส่งเสริมอาชีพสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้เรียนพิการ. *วารสารปราชญ์ประชาคม*, 2(1), 86–101. https://so12.tci-thaijo.org/index.php/watmahasawat_jsc/article/view/804
- ลำไย สีหามาตย์, ขนิษฐา อคทะสีคะ และ สุพรรณ สันทราย. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพด้านสมุนไพรสำหรับนักศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(6), 280-297.
- ศิริรัตน์ นาคทองแก้ว และ จารุพัชร ฉลาดแพทย์. (2565) ผลการพัฒนาผู้บกพร่องทางสติปัญญาสู่การทำงานในสถานประกอบการ กรณีศึกษาสถาบันราชานุกูล. *วารสารราชานุกูล*, 34(1), 12-28.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ วิทยาลัยราชสุตา และ สถาบันอุทยานธรรมชาติวิทยาสิริรุกษชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2565, 21 กรกฎาคม). *การพัฒนาอาชีพและการบ่มเพาะธุรกิจสำหรับคนพิการ หลักสูตรอาชีพจากเครื่องยาสมุนไพร*. โครงการจัดตั้งสถาบันอุทยานธรรมชาติวิทยาสิริรุกษชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://sr.mahidol.ac.th/การพัฒนาอาชีพและการบ่ม>
- สุภาวดี วิสุวรรณ, วารตี ชาญวิรัตน์ และ สิริลักษณ์ โปร่งสันเทียะ. (2563, 17 กุมภาพันธ์). *การส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน: กรณีศึกษาตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. <https://mis.nrru.ac.th/gradjournal/uploadify/uploads/Test/495%2020-02-17%2010-12-45.pdf>